

Remissvar till Boverket
Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m.
Diarienummer: 2215/2021

Inledning

Sweco ser positivt på initiativet att öka tydlighet och flexibilitet i gällande norm men ser samtidigt risker med den föreslagna utformningen av regelverket.

Förebygga olyckor och ras

En av regelverkets tydligaste uttalade målsättningar är att skydda människors hälsa och säkerhet (ref. kap. 2.4). Det är då viktigt att regelverket är utformat på ett sådant sätt att olyckor kan förebyggas, och inte bara ansvarsbeläggas i efterhand. Den utredning om förstärkt byggkontroll som nämns i fotnot 27 på sid 73 blir viktig i detta avseende. Sweco skulle välkomna en större mängd oberoende tredjepartskontroller utförda av kvalificerade aktörer i byggprojekt där man identifierar moment med hög risk just för att kunna förebygga ras och brott med allvarliga konsekvenser. Idag måste detta ske på byggherrens initiativ inom ramen för dimensioneringskontrollen, men detta ställer krav på att byggherren själv gör denna investering. Detta kräver både egen kompetens, insikt och ekonomiska resurser och det är inte självklart att alla byggherrar uppfyller detta eller upplever sig ha incitament för att ta ett större ansvar för säkerheten i samhället.

Reglering, kontroll och uppföljning

I remissförslaget framgår att det finns intentioner att byggnadsnämnden kan gå in med krav på redovisning och förtydliganden (bland annat fjärde stycket i kapitel 5.2.5 (sid 67) samt femte stycket i 5.2.7 (sid 72)) men detta behöver bli mer förutsägbart och tydligt. Det finns idag en stor variation i agerande från olika byggnadsnämnder vilket i praktiken ger olika förutsättningar för konkurrens.

Branschen ska stå för lösningarna

Det är uttalat att myndigheten ska stå för samhällets minimikrav och att branschen utifrån dessa ska stå för lösningarna. Sweco uppfattar det som positivt att kreativitet och innovationsförmåga uppmuntras, men ser samtidigt en risk i att de borttagna allmänna råden skapar otydlighet. Om målsättningen är att effektivisera och minska kostnader för byggandet bör standardisering möjliggöras i stor utsträckning och det är då viktigt att det kan fastslås att en standardlösning uppfyller gällande krav. Om SIS övertar ansvaret för att publicera nationella annex till Eurokoderna är det viktigt att detta görs i god tid innan reglerna träder i kraft och att de innehåller allmänna råd i minst samma omfattning som EKS har idag (utrymme för detta verkar ges i remissförslaget, exempelvis på sid 101 i stycke om Stål). Det är också viktigt att det finns metoder för att verifiera att handböcker eller publicerade rådgivande texter verkligen ger lösningar som uppfyller de krav som ställs (likt de allmänna råden gör idag).

Regler om varsamhet vid ändring av byggnad

De regler som återges i 4–6§§ i Avsnitt 3 om varsamhet, förbud mot förvanskning samt särskilt värdefull byggnad gäller inte i första hand bärförmåga, stadga och beständighet och skulle passa bättre i en författning som reglerar utformning och användning av byggnader. Dubblett av dessa regler verkar även finnas i regelförslag om Säkerhet vid användning (diarienummer 30/2022, sid 15–16) vilket gör att de borde kunna tas bort.

Ställningstagande

Sweco är positiva till flertalet av utgångspunkterna för de föreslagna förändringarna, men anser att de föreslagna ändringarna inte är tillräckliga för att nå önskat resultat. Regelverket behöver förtydligas avseende kontroll och reglering med målsättningen att bättre kunna förebygga allvarliga konsekvenser av brott i konstruktioner. Dessutom bör en mer förutsägbar uppföljning av krav på projektering ske så att konkurrensvillkoren för branschens aktörer blir mer likvärdiga. Den vägledning som finns i dag i form av allmänna råd behöver i minst nuvarande omfattning införlivas i framtida Nationella Annex till Eurokoderna och göras tillgängliga innan de nya reglerna införs.

Charlotte Rissler

Affärsenhetschef Byggkonstruktion
Division Buildings

John Brown

Affärsenhetschef Byggkonstruktion
Division Energy & Industry

Petter Swedin

Teknikutvecklingschef Byggkonstruktion